

(א) בנתיי קונה ישראל, (ב) ומלון ס: סנהדרין דל:י, (ג) צ"ק טט, צ"ב קעד. כמויות (ד) סנהדרין לא. לקמן עה. (ה) סנהדרין לא. (ו) ברכות (ז) מ"ג: לח: [נסדרות דה, (ח) קדושין עב: מ"ד סב: יבמות (ט) ע"ז כב: (י) ברכות מז: ע"ש, וספ ליתא שמואל, (יא) יבמות סו. לקמן מג:, (יב) ויקרא כה, (יג) ויקדושין כב:י, (יד) [במדבר כא, (טו) [במדבר כא, (טז) ג"ה: בין קר,

»

תורה אור השלם

1. וישמע העבני מלך ערך יטב עבד כי בא ישראל לדרך האתרים ורקחם בישראל וישב מפגנו שבי: במדבר כא א 2 וכל עבד איש מקנה פסק ובלקח אתו אָז יאכל בו: שמות יב מד

»

גליון הש"ס

גמ' שדר לה גיטא דחירותא קשה לי הא כיון דלא היה מה צדדי צ"ל מה עבד מעבד כוכבים אין מה צד העלים להקדישו ולהפקירו דלף ספ עבדא כמקדמי הא גנול קרקע ספ עיר סיחון להולאו דייטים א"י להקדיש כדליתא פ"ק דמגילה (ו) גמי מסתא וז"ל האין יוכל לשחררו ועי: ת"י"ה כל המשחרר וכו' התם ב"ב דאין שרישין. ע"י משפוח מרבי' גמ' לוי כלל ד סימן ט:

»

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה חזקה וכו' ולא בספק (חזקה מו"מ וי"צ לשון הרץ ולא בספק ולא בחזקה:

»

מוסף רש"י

עמון ומואב טהרו בסיוחן. ע"י סיחון טהרו ארלם לישראל במואב כמיב (במדבר מג) כי חשבונו עיר סיחון מלך האמורי היא והוא נלחם במלך מואב וגו', ועמון מפורש במלח בני גד בספר יהושע (יג) ויהי אלה הגבול יעזר וכל ארץ הגלעד וחלי עמי בני עמון, וקא חשבי עזרל, וכמיב עסיפה יתר ממלכת סיחון, אלמלא סיחון כבש ארץ בני עמון, ועוד מלתי עמון בני עמון שאמר למלכא יפחם (שופטים יא) כי לקח ישראל את ארלי מחרינו ועד היות, אלמלא ארץ בני עמון הוא וכו' מסיון כבשוה דכמיב וכו' וירשו לו ארלו מחרינו ועד היות, אלל המשאלה בידם לא לקמו בלום (שופטים יב) מורב. כנס פ"ט. (י"ג) צ"ק (קנב) חזקת במספא טיעין (עב) וראיה אחרונה. דניי ממונת השני (סנהדרין לא) שמתקן בשני מתולקין מורב. שטר גמלי למקור את הדין, נלשאויה הלכה ממונו באמנותין אין הלכה ממונו (ב"מ ד). הלכה צריך גט שחרור. להיות מומר שישלח (קדושין עב):

»

מוסף תוספות

א. משמע דבענין אחר לא קני. מוס' ה"ל"ש. ג. בכסף. דבתיב ב'י' מכסף מקנור'. מוס' ה"ל"ש. ג. דריש מיד' עמור'.
ב. הא. מוס' ה"ל"ש. ד. חזקה דכיבוש דהוי קנין. מוס' ה"ל"ש. ו. בלאו הכי. מוס' ה"ל"ש. ז. דמוקי פלוגתייהו ומואב טהרו בסיוחן. מוס' ה"ל"ש. ח. און כרשב"ג סבירא לן, ואפי' לשם עבד ישתעבד לרבוו ראשון, ואת אי נמי כרבנן סבירא לן, און לשם אמהותא פרקנה ויחלף. אלא מן הדין הוי רוצין להתחיי לו וגם לפירש"י ניהא דלרבנן לא הוי נותנין לו מתנה. מוס' ה"ל"ש. ט. דמוקי פלוגתייהו בלפני יאוש, אבל לאחר יאוש לרביע' אפי' לשם עבד לא ישתעבד בו לא רבו ראשון ולא רבו שני, דמשעת יאוש וכה שבי בעצמו ויצא לחירות ישראל גמור הוא ופי' גט שחרור אינו צריך. אבל רשב"י. י. דמוקי פלוגתייהו בלאחר יאוש ואפי' לשם עבד ישתעבד לרבו שני. רשב"י. יא. ואפי' פיראה לשם בן חורין לא הי"ל לשחררה בלא גט רבו שני דכיון דאלו פיראה לשם עבדותו ישתעבד בה רבו שני א"כ לרבה שני היתה והוא הוא שמוציאה לחירות והיתה צריכה גט חירות ממנו. רשב"י. יב. וכי אמרי' מצוה לקיים דברי המת לעבור עשה שבתורה. רשב"י. יג. שכבר פקע ממנה שעבור. מוס' ה"ל"ש. ועי' ביבולו על המה"ס ש"ף פ"ז א' ופי' דבני ה"ס' ה"ל"ש' אין לניח להגיה נמוס'. יד. מצות פרי' דכתיב ל' ותרנו בראה. רשב"י.

ולא הס קונים.
את אחד מכס: לגופו.
שיהא לרץ הימנו גט או אס יבדח ממנו וימגריי מותר צבמ ישראל שאין גופו קנוי למכרו:
עובד כוכבים קונה ישראל.
למעשה ידיו שנאמר וכי תשיג יד גר וגו' או לעקר משפחת גר (ויקרא כה):
ה"מ.
לעובד כוכבים קונה חזרו:

»

בכסף.
דומיא לעובד כוכבים קונה ישראל בכסף דכתיב מכסף מקנמוי)
בעברי הנמכר לעובד כוכבים וקניית עובד כוכבים צעוד כוכבים הא ילפת ליה מקניית עובד כוכבים צ"שארל:
חזקה.
כגון שצ"ל שהסוים צו וקנלו בחזקת יאוש כשהפקירו רבו כשנתיאלש הימנו (ולא בכסף) (א) חזקה שעבד כנעני נקנה צו היינו חזקה של עבדות הלבישו העעילו החמילו לרבו כדתיי בהאשה נקנית (קדושין כב:) נהי דישארל קני ליה לעובד כוכבים בחזקה דליחקוט לעדים לקרקעוים) אכל עובד כוכבים לא קני קרקע בחזקה ישראל אלא כל קניינו בכסף:
עמון ומואב טהרו בסיוחן.
אלמלא עובד כוכבים קונה מחזירו קרקע בחזקה. והאי עבד נמי מיון דלפקריה ישראל צילוש קנה ליה עובד כוכבים בחזקה:
טהרו בסיוחן.
דכתיב (דברים ז) אל תלך את מואב וכן צבני עמון אל תלרוס (סס) וכתיב (במדבר כה) כי חשבוני עיר סיחון וגו' אלמלא טהר מואב בסיוחן ובני עמון אשכחן ציפתח (שופטים יא) שאמרו לו מלאכי בני עמון כי לקח ישראל את ארצי בעלותו ממלכיס מלרנון ועד היצוק ואשכחן שכבשו את ארץ סיחון וירש את ארלו מלרנון עד ציוק וגו') אלמלא מצני עמון כבשוה הדורו ישראל וכבשו מיניה וטהרה לם על ידו אלמלא קנייה בחזקה:
עובד כוכבים מישראל מנול.
כגון עבד זה דשיץ במלות:
וישצ ממנו שני.
מדקרי ליה שני דדייה ש"מ קנייה בחזקה:
מן האסורין.
עבד כנעני של ישראל שנשנה ונכח מן האסורין לא עובדי כוכבים:
יאל לחיות.
מלשהמעבד לרבו עול:
וכופס לו גו.
להמירו צבמ ישראל:
יוחנן כל מקוס כו.
וקשיא דר' יוחנן ארביי:
לקטלא מסר נפשיה.
כדי ללאת מדיי גייסות שהי צורח מן האסורין וידע שאס ישיגוהו הרב:
ואינפו.
לפרקוה לשוס אמהתא:
סבור.
ללא תתיאלס מר שמואל הימנה:
יאוש.
הוי הפסק:
איש.
יתירל הוא:
הרמודא.
לעובד כוכבים היה מתרמוד:
שנחו ליה לדידיה.
לר' אבא:
אי דמלו פרקי לה.
שהעובד כוכבים רוצה לתמה דמייס:
למה לי גיטא דחירוטא.
יפרוה לו לשם עבדות:
מאי הוי.
הרי כבושה היא ציד העובד כוכבים:
חצורי מחצרי.
בני העיר אהדדי ופרקי לה אכל לשם עבדות לא היו רוצין לפדותה לו דלית להו דר'ס:

[צ"ג]:
מיסולא באפייה.
מפני שיגלה לכל ששפתח ישראל היתה:
ומפריק לה.
נותנה כדדי פדיונה:
ואמר מר.
במס' ע"ז (ו' כב:):
ענשה.
לעולם כהס דחירוט'.
ונסיב לה ישראל ומינטר לה: וכפו

מילתא דאיסורא
ואביי משום אסורא לא יאחור רבא לאחר יאוש אפי' ישתעבד לרבו ראשון קר' יוחנן אר'י אומר אביי אי לאו דהוי יהודה כל המשחרר עבדו כוכבי הוה כיפנא ליה

צן חורין (לקמן מה):
דכופין את רבו התם משוס דליכא מלוה רבא'
ללשנת יררה כדשרינן הכא משוס מלוה דרביס:

השולח פרק רביעי גימין

אבל בחזקה א"א.
פי' צנוקטרס חזקה של עבדות כגון הלבישו העעילו והחמילו לרבו כדתינא פ"ק דקדושין (דף כב:)
וקשה
דלפילו ישראל מישראל לא קני עבד עברי אלא בכסף וטטר דלאמר פ"ק דקדושין (דף ק'):
כ"ש
עובד כוכבים ועוד דלאמר התם אשכחן עברי

»

ולא הם קונים מכס ולא הם קונים זה מזה יכול לא יקנו זה את זה יכול לא יקנו זה את זה האמרת לא הם קונים זה מזה ה"ק ולא הם קונים זה מזה לגופו יכול לא יקנו זה את זה למעשה ידיו אמרת ק"ו *עובד כוכבים ישראל קונה עובד כוכבים עובד כוכבים לא כ"ש ואימא הני מילי בכספא אבל בחזקה לא אמר רב פפא עמון ומואב טהרו בסיוחן אשכחן עובד כוכבים עובד כוכבים עובד כוכבים ישראל מנולן דכתיב וישב ממנו שבי אמר רב שמן בר אבא א"ר יוחנן יעבד שברה מבית האסורים יצא לחירות ולא עוד אלא שכופין את רבו וכותב לו גט שיחרור תנן רשב"ג אומר בין כך ובין כך ישתעבד ואמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן א כל מקום ששנה רשב"ג במשנתנו הלכה כמותו חוץ מערב וצידון וראיה אחרונה בשלמא לאביי מוקי לה להאי לפני יאוש יוהאי לאחר יאוש אלא לרבא דאמר לאחר יאוש קשיא דרבי יוחנן אדרבי יוחנן אמר לך רבא טעמא מאי משום דחזקה בורה שאני השתא לקטלא מסר נפשיה אפולי אפיל נפשיה לגייסות אמתיה דמר שמואל אשתבאי פרקוה לשום אמהתא ושרדוה ליה שלחו ליה און כרשב"ג סבירא לן את אי נמי כרבנן סבירא לך און לשום אמהתא פרקינן לה גיהלה ואינהו סבור לפני יאוש הוה ולא היא לאחר יאוש הוה ושמואל לא מיבעי' דאשתעבודי לא משתעבד בה אלא גיטא דחירותא נמי לא אצרכה שמואל למעמיה א דאמר שמואל המפקיר עבדו יצא לחירות ואינו צריך גט שיחרור שנאמר וכל עבד איש מקנת כסף עבד איש ולא עבד אשה אלא עבד שייש לו רשות לרבו עליו קרוי עבד שאין לו רשות לרבו עליו אין קרוי עבד אמתיה דרבי אבא בר זוטרא אישתבאי פרקה ההוא תרמודאה לשום איתתא שלחו ליה לדידיה אי יאות עבדת

◦ שדר לה גיטא דחירותא היכי דמי אי דמצו פרקי לה למה לי גיטא דחירותא אי דלא מצו פרקי לה כי שדר לה גיטא דחירותא מאי הוי לעולם דמצו פרקי לה וכיון דמושדר לה גיטא דחירותא חבורי מחברי אהדדי ופרקי לה ואב"א לעולם דלא מצו פרקי לה וכיון דמושדר לה גיטא דחירותא מיתולא באפיה ומפריק לה והאמר מר א חביבה להן בהמתן של ישראל יותר מנשותיהן הני מילי בצינעא אבל בפרהסיא זילא כהו מילתא ההיא אמתא דהות בפומבדיתא דהוו קא מעבדי בה אינשי איסורא אמר אביי אי לאו דאמר רב יהודה אמר שמואל דכל המשחרר עבדו עובר בעשה הוה כייפנא ליה למרה וכתיב לה גיטא דחירותא רבינא אמר כי הא מודה רב יהודה משום

מילתא דאיסורא
ואביי משום אסורא לא יאחור רב חנינא בר רב קטינא

אמר ר' יצחק א מעשה באשה אחת שהחיה שפחה וחציה בת חורין

וכפ

לח.

אבל בחזקה א"א.
פי' צנוקטרס חזקה של עבדות כגון הלבישו העעילו והחמילו לרבו כדתינא פ"ק דקדושין (דף כב:)
וקשה
דלפילו ישראל מישראל לא קני עבד עברי אלא בכסף וטטר דלאמר פ"ק דקדושין (דף ק'):
כ"ש
עובד כוכבים ועוד דלאמר התם אשכחן עברי הנמכר לעובד כוכבים הואיל וכל קניינו של עובד כוכבים בכסף א ופר"ת הואיל וכל קניינו של עובד כוכבים בע"כ אכל בעלמא קניינו של עובד כוכבים לנצי במשיכה לר' יוחנן דקיי"ל כוותיה לנצי ריש לקיש וכיון דלאמר ר' יוחנן דבר מורה מעות קונות א"כ ל לעובד כוכבים צמשיכה כדמוכח פ"צ דצרכות (דף יג.)
אלא לרץ לפרס
דהכא בחזקה של כבוש מלחמה איירי וכן פרי"ז:
עמון ומואב טהרו בסיוחן.
וכי הכי דקנו ארלס בחזקה קנו נמי גופם בחזקה:

דבתיב וישב ממנו שבי.
א"ר"ת למה לי השתא הא דעמון ומואב טהרו בסיוחן השתא עובד כוכבים ישראל קני עובד כוכבים לעוב' כוכבים לא כל שכן וי"ל דמוריש ממנו שבי לא הוה ילפינן מיניה שוס קנין אי לאו דאשכחן דטיהרו א ולהכי מייתי לעיל מדריש לקיש דמוריש ממנו שבי לחודיה לא הוה ידעינן ומיהו א צלטרקין לאתויי לאשמועינן דלא קנוי גופו:

ואינהו סבור לפני יאוש הוה.
מימה דלמא ידעי שפיר דלאחר יאוש הוה וצברי כרנא דלעיל ו למאי דפרישנא)
ללרנא מודה רשב"ג
לרנן דלשם עבד ישמעד לרבו שני ניהא דא"כ היתה עשהס ולא מסתבר שיו צלסי לתמה לו בפר"ת א:
אלא אפי' גיטא דחירותא נמי לא אצרכה.
כאפי ס"ל ללרנא כיון דלאמר ישמעד בעי' גט שיחרור א:

המפקיר עבדו יצא לחירות
וא"צ גט שיחרור.
אין להקשות א"כ לשמואל למה לי שטרס צעוד כנעני לימא ליה אכל עבד מרי זיל כדלמרנין פ"ק דקדושין (דף טז. וסס)
**גבי עבד עברי ומאי משני נמי התם דעבד עברי גופו קנוי אכתי יפקירונו דלפי' מלן דלרץ צעבד כנעני גט שיחרור היינו כדי להמירו צבמ חורין אכל צעבד עברי צלאו הכי מותר צה דהתם צקדושין (ג"ז סס) לא קאמר אלא משוס דס"י לעבד עברי אין גופו קנוי ולהכי פריך דעבד לי שטר דאותו לשון עצמו שכותב צשטר כגון הרי את צן חורין הרי את לעלמן יאמר לו בעל פה ומשני דגופו קנוי ולא מהני הרי את לעלמן שהוא לשון קנין או לשון מחילה צלא שטר ולאותן לשונות לרץ שטר אכל הפקר שמתקן רשותו מעליו מהני לשמואל אפי' צלא שטר:
כ"א המשחרר עבדו עובר בעשה.
יהא דלאמר לקמן (דף מ.) צמיי שאמר צשעת מיתתו פלונית שפחמי אל ישמעדדו צה ומסקינן דאי אמר לשון שיחרור פופין את הוינשין לכמוז לה גט שיחרור א וכן צירושלמי אמרי' צדידא דאי אמר שחררו משחררין א התם א כיון דאין הוינשין רשאין להשתעבד צה צה מלוה לקיים דברי המת לא קרינן צה לעולם צהס תעבדו ומשוס נתינת גט לחודיה ליכא איסור עשה וחליו כדשרינן הכא משוס מלוה דרביס:**

גופיה

לרבו שני ומיהו א"ע א דאמר רבא ישתעבד לרבו שני אין רבו שני יכול לשחררו ולהתירו בבת ישראל עי שיחפץ רבו ראשון שהרי השבאי לא קנאו אלא למעשה ידיו שהוא קנין דמים אבל קנין האסור שהוא קנין הגוף שצריך גט נשאר אצל רבו ראשון ומה שיש לשבאי מכר לישראל ולא יכול למכרו לו כ"א קנין דמים אבל קנין האסור אצל רבו ראשון נשאר הילכך אין כח לרבו שני לשחררו ולהתירו בבת ישראל כ"א רבו ראשון רבו ראשון נמי בלא רבו שני אינו מבעי לשון דמים אין שלו אלא משחרר ראשון ושני אם ודנח מתיישב ממנו ומפקירו והוא מותר בבת ישראל. וכן נמי המוכר עבדו לכנעני וחזר הכנעני ומכרו לישראל קנין האסור אצל רבו ראשון נשאר שהכנעני לא קנא קנין האסור כי אם קנין דמים והוא שקנה הוא יכול להקנות לישראל ולא יותר והלכך רבו ראשון צריך לשחררו ולהתירו בבת ישראל ולא רבו שני רובו שני מתיישב מעשה ידיו. וכן נמי אם מכרו רבו ראשון לישראל למעשה ידיו שקנין האסור נשאר אצלו שיחרור ראשון מחרו בבת ישראל ולא שיחרור השני אלא משחרר ראשון ומפקיר שני ואו היה ב"ח גמור:
אמר רב אבא אמר רבי יוחנן עבד שברח מבית האסורים יצא לחירות ולא עוד אלא שסופין את רבו וכותב לו גט חירות ופריך תנן רשב"ג אומר בין כך ובין כך ישתעבד ואמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן כל מקום שרשב"ג במשנתנו הלכה כמותו חוץ מערב וצידון וראיה אחרונה בשלמא

למהו ומהדר אמר לך רבא טעמא מאי משום דחזקה בורה שאני השתא לקטלא מסר נפשיה אפולי אפיל נפשיה לגייסות (ב):

עין משפט ונר מצוה

נבא א מיי פ"א מל' עבדים הלכה ג:

ב ג א מיי פ"ח סס הל' ד טו"ע י"ד מ' רסו סע"י סו:

כא ד מיי סס פ"ט הל' ו סמג עשין פב טו"ע י"ד סימן רסו סעף עט:

»

פסקי רי"ד

שקנה את הכנעני למעש' ידיו שנאמר וגם מכר הוושבים הורים מעבם מהם תקנו אתם קונים מהם ולא הם קונים לגופיה יכול כשם שלא יקנו זה את זה לגופיה כך לא יקנו זה את זה למעשה ידיו אמרת כנעני ישראל קונה למעשה ידיו כדכתיב ומכר לגר ורשבא לעקר משפחת גר גר זה הכנעני כנעני לא כ"ש: ואימא ה"מ דקני ליה בכספא אבל בחזקה לא פי' בכנעני דקני ישראל דילפת מיניה ק"ו לכנעני בכספא מיירי אבל בחזקה שגוהלו בכח מחבירו מי וי"מ] לן דקני לי' כגון זה עבד שנשבע שקולו השבאי בכח ובחזקה מישראל מנולן דקני ליה למעשה ידיו אמר רב פפא עמון ומואב טהרו בסיוחן פי' עמון ומואב היתה ארצם אסורה לישראל ובעבור שבה סיחון ונלטה מהם החזרה לישראל שקנאה סיחון בכח ובחזקה שתייאשו עמון ומואב ממנה וחזרו ישראל ולקוחו מסיוחן אלמא כנעני קונה מחבירו בחזקה:
אשכחן כנעני כנעני כנעני ישראל מנין שנאמר וישב ממנו שבי פי' מדקרי ליה שבי ש"מ קנייה. ומכאן מוכיח שבכסי ישראל שאמרוס כנענים נתייאשו הבעלים וקנאם ישראל אחר הרי הם שלו ואין הראשון יכול להוציאם מיד השני ואפי' בדמים ועי"כ לא פליגי רשב"ג אלא בעבדים ובחזקה אבל בשאר נכסים מודה ואי ק' מאי קסבר רבא דאמר ישתעבד לרבו שני א"פ"ש שהווא לאחר יאוש הוא כיון דייאש מיניה מריה ה"ל כאילו הפקירו ואי קסבר המפקיר עבדו יצא לחירות ואינו צריך גט שחרור א"כ משעה שתייאש נשתחרר והרי הוא בן חורין והיאך רשא השני לשבדו ואי אמרי' דקסבר דצרי' גט שחרור א"כ כיון שרבו [ראשון] ארוך בו היאך יכול רבו [שני] לשבדו והרי רבו ראשון יכול לכתוב לו גט שחרור והפקירו מיוד נתיבוכ בריא המפקיר עבדו ואינו עומד תחת שום אדם יצא לחירות אבל זה שעומד ביד השבאי שקנאו בחזקה כדאמרן אין כח בדינו שישלחו אצל אם מכרו שבאי מישראל קנאו את השבאי למעשה ידיו ואין כח לרבו ראשון להפקיעו מתחת ידו ולא בשחרור וה"ה אם מכר ואובין עבדו לשמעון למעשה ידיו שלא מכר לו אלא קנין הדמים וקנין האסור שייך לעצמו אינו יכול ואובין לשחררו ולהפקיעו מתחת רשותו של שמעון והילכך ישתעבד

שקנה את הכנעני למעש' ידיו שנאמר וגם מכר הוושבים הורים מעבם מהם תקנו אתם קונים מהם ולא הם קונים לגופיה יכול כשם שלא יקנו זה את זה לגופיה כך לא יקנו זה את זה למעשה ידיו אמרת כנעני ישראל קונה למעשה ידיו כדכתיב ומכר לגר ורשבא לעקר משפחת גר גר זה הכנעני כנעני לא כ"ש: ואימא ה"מ דקני ליה בכספא אבל בחזקה לא פי' בכנעני דקני ישראל דילפת מיניה ק"ו לכנעני בכספא מיירי אבל בחזקה שגוהלו בכח מחבירו מי וי"מ] לן דקני לי' כגון זה עבד שנשבע שקולו השבאי בכח ובחזקה מישראל מנולן דקני ליה למעשה ידיו אמר רב פפא עמון ומואב טהרו בסיוחן פי' עמון ומואב היתה ארצם אסורה לישראל ובעבור שבה סיחון ונלטה מהם החזרה לישראל שקנאה סיחון בכח ובחזקה שתייאשו עמון ומואב ממנה וחזרו ישראל ולקוחו מסיוחן אלמא כנעני קונה מחבירו בחזקה:
אשכחן כנעני כנעני כנעני ישראל מנין שנאמר וישב ממנו שבי פי' מדקרי ליה שבי ש"מ קנייה. ומכאן מוכיח שבכסי ישראל שאמרוס כנענים נתייאשו הבעלים וקנאם ישראל אחר הרי הם שלו ואין הראשון יכול להוציאם מיד השני ואפי' בדמים ועי"כ לא פליגי רשב"ג אלא בעבדים ובחזקה אבל בשאר נכסים מודה ואי ק' מאי קסבר רבא דאמר ישתעבד לרבו שני א"פ"ש שהווא לאחר יאוש הוא כיון דייאש מיניה מריה ה"ל כאילו הפקירו ואי קסבר המפקיר עבדו יצא לחירות ואינו צריך גט שחרור א"כ משעה שתייאש נשתחרר והרי הוא בן חורין והיאך רשא השני לשבדו ואי אמרי' דקסבר דצרי' גט שחרור א"כ כיון שרבו [ראשון] ארוך בו היאך יכול רבו [שני] לשבדו והרי רבו ראשון יכול לכתוב לו גט שחרור והפקירו מיוד נתיבוכ בריא המפקיר עבדו ואינו עומד תחת שום אדם יצא לחירות אבל זה שעומד ביד השבאי שקנאו בחזקה כדאמרן אין כח בדינו שישלחו אצל אם מכרו שבאי מישראל קנאו את השבאי למעשה ידיו ואין כח לרבו ראשון להפקיעו מתחת ידו ולא בשחרור וה"ה אם מכר ואובין עבדו לשמעון למעשה ידיו שלא מכר לו אלא קנין הדמים וקנין האסור שייך לעצמו אינו יכול ואובין לשחררו ולהפקיעו מתחת רשותו של שמעון והילכך ישתעבד

שקנה את הכנעני למעש' ידיו שנאמר וגם מכר הוושבים הורים מעבם מהם תקנו אתם קונים מהם ולא הם קונים לגופיה יכול כשם שלא יקנו זה את זה לגופיה כך לא יקנו זה את זה למעשה ידיו אמרת כנעני ישראל קונה למעשה ידיו כדכתיב ומכר לגר ורשבא לעקר משפחת גר גר זה הכנעני כנעני לא כ"ש: ואימא ה"מ דקני ליה בכספא אבל בחזקה לא פי' בכנעני דקני ישראל דילפת מיניה ק"ו לכנעני בכספא מיירי אבל בחזקה שגוהלו בכח מחבירו מי וי"מ] לן דקני לי' כגון זה עבד שנשבע שקולו השבאי בכח ובחזקה מישראל מנולן דקני ליה למעשה ידיו אמר רב פפא עמון ומואב טהרו בסיוחן פי' עמון ומואב היתה ארצם אסורה לישראל ובעבור שבה סיחון ונלטה מהם החזרה לישראל שקנאה סיחון בכח ובחזקה שתייאשו עמון ומואב ממנה וחזרו ישראל ולקוחו מסיוחן אלמא כנעני קונה מחבירו בחזקה:
אשכחן כנעני כנעני כנעני ישראל מנין שנאמר וישב ממנו שבי פי' מדקרי ליה שבי ש"מ קנייה. ומכאן מוכיח שבכסי ישראל שאמרוס כנענים נתייאשו הבעלים וקנאם ישראל אחר הרי הם שלו ואין הראשון יכול להוציאם מיד השני ואפי' בדמים ועי"כ לא פליגי רשב"ג אלא בעבדים ובחזקה אבל בשאר נכסים מודה ואי ק' מאי קסבר רבא דאמר ישתעבד לרבו שני א"פ"ש שהווא לאחר יאוש הוא כיון דייאש מיניה מריה ה"ל כאילו הפקירו ואי קסבר המפקיר עבדו יצא לחירות ואינו צריך גט שחרור א"כ משעה שתייאש נשתחרר והרי הוא בן חורין והיאך רשא השני לשבדו ואי אמרי' דקסבר דצרי' גט שחרור א"כ כיון שרבו [ראשון] ארוך בו היאך יכול רבו [שני] לשבדו והרי רבו ראשון יכול לכתוב לו גט שחרור והפקירו מיוד נתיבוכ בריא המפקיר עבדו ואינו עומד תחת שום אדם יצא לחירות אבל זה שעומד ביד השבאי שקנאו בחזקה כדאמרן אין כח בדינו שישלחו אצל אם מכרו שבאי מישראל קנאו את השבאי למעשה ידיו ואין כח לרבו ראשון להפקיעו מתחת ידו ולא בשחרור וה"ה אם מכר ואובין עבדו לשמעון למעשה ידיו שלא מכר לו אלא קנין הדמים וקנין האסור שייך לעצמו אינו יכול ואובין לשחררו ולהפקיעו מתחת רשותו של שמעון והילכך ישתעבד

^[1] ההיא אמהא דהואי כפומבדיהא דהוו קמבעדי כה אינשי איסורא. אמר אביי כ"ל